

Posamezne številke:
Navadne Din — 75,
ob nedeljah Din 150.

"TABOR" izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri s
datumom naslednjega dne ter stane
mesečno po pošti D 10 — do
semesta D 18 — dostavi
D 1150, na izdajen
izdati po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Polnina plačana v got. vni.

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din — 75,
ob nedeljah Din 150.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru,
Jurčičeva ul. št. 4. L. in
stropje. Telefon interurb. št. 27 42.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritožila, dno. T. 18
fon št. 24. — SLS poštnište
račun št. 11.787.

Na naročila brez denarja se
odira. — Rokopis se ne vrne.

Leto: IV.

Maribor, petek 2. februarja 1923.

Številka: 26

Južna Srbija.

Maribor, 1. februarja.

Vlada pripravlja odločne ukrepe za ureditev razmer v Južni Srbiji in Makedoniji. Kakšni bodo ti ukrepi, seveda ne vemo, ker take reči pri nas niso za javnost. Poročajo, da se bo vršil kronski svet, ki bo odobril načrte, ki so jih izdelali v notranjem ministristvu. Nam, ki vidimo svojo državo tudi ob Ohridskem jezeru in na obalah Vardara, je popolnoma prav, da se vlada zavzema za ureditev razmer na jugu naše skupne in nerazdeljene države. Nered in razsulo v teh krajih škoduje vsej državi, in vsi deli naroda so zainteresirani na tem, da se napravi konec »tolovajski romantiki«, ki onemogoča najprimitivnejši gospodarski napredek v Južni Srbiji in Makedoniji. Nemiri, ki se dogajajo dan za dnem, zlasti pa vpadi tujih tolp, nam gotovo niso na čast. Državna oblast je dolžna, da pokaže krepko roko in da vzpostavi mir in red.

Z vsjo odločnostjo pa trdimo, da ravno radikalna vlada ni v stanju urediti razmer v Južni Srbiji in Makedoniji. Porazmer v teh pokrajinah vzpostavi red, ki bo vsaj za silo v skladu z ugledom naše države so ti-le:

Uvesti je treba dobro upravo in urediti promet. Da se prebivalstvu omogoči mirnejša gospodarska eksistenca, je treba pravično rešiti agrarno vprašanje in izvesti najprimitivnejše socialne reforme, ki bodo ščitile ubožne sloje. Uradnik in učitelj bodita nositelja prosvete. Meja naj se dobro zaščiti in v notranjosti naj se ojačijo orožniške postaje.

Ne trdimo, da vlada ni ničesar storila v tej smeri. Priznavamo ji nesporne uspehe, ki so plod večletnega dela. Trdimo pa, da se je storilo in doseglo veliko premalo in to večinoma po krivdi radikalcev.

Opozorjamo samo na dva momenta: uprava in agrarna reforma.

Uprava je v teh krajih skrajno težka in naporna. Uradnik je navsezadnje tudi človek in če se sposoben uradnik odloči za službovanje v Južni Srbiji in Makedoniji, tedaj je to nesporna žrtev in samoužajevanje. Služba kje doli v bližini Velesa in Štipa ne nudi niti najpriprostejših udobnosti. Stanovanje, hrana in druge potrebščine si je treba takorekoč iztrgati, povrh tega pa človek ni varen življenja. Tudi prometnih težkoč ni mogoče odstraniti v par letih. Dokler niso posamezni kraji zvezani med seboj vsaj z dobrih cestami in mostovi, mora tudi uprava zaostajati. Vse to je res in tega ne bo tajil nihče, kdor kolikaj pozna razmere.

Ah radikalna stranka se tudi v teh razmerah ni mogla odpovedati svojemu pogubnemu načelu, da je uradnik zgolj eksponent stranke. V radikalnem vodstvu so si prisvajali nekako predpravo v Makedoniji. Nešteto krat so se v beograjskih demokratiških listih pojavljale pritožbe proti postopanju z uradniki in učitelji demokratiškega mišljenja. Na nje so gledali kakor na manj zanesljive elemente, ki niso daleč od samih bugarašev. Radikalci so hoteli imeti in vplivnejših in udobnejših mestih ljudi svojega zaupanja, na eksponirana mesta so pa potiskali demokrate. Demokratiški kongresi so ponovno protestirali proti preganjanju demokratiškega uradništva na jugu države. Ni tedaj čudno, da so pri zadnjih volitvah mnogi šli med komuniste, ker so se naveličali večnega drezanja v Beogradu in so že obupali nad demokratiško priznane živostjo napram radikalcem.

Te metode so absolutno nesrečne za vsjo državno upravo, prav posebno pa še za pokrajine, kjer ima država čisto civilizacijske naloge. Slaba, koruptna in partizanska uprava je onemogočila večje

Volilno gibanje na Hrvatskem.

Radičevci razdeljujejo mandate. — Hrvatski republikanski blok. — Zajedničarji odvisni od Radičeve milosti. — Bosanski separatisti so dobili koš.

Zagreb, 1. februarja. Včeraj se je v Zagrebu sestal glavni odbor Radičeve republikanske kmečke stranke z namenom, da reši razna sporna vprašanja, predvsem pa da določi strankino stališče napram drugim hrvatskim strankam v Banovini, v Bosni in Hercegovini ter v Dalmaciji.

Po daljši debati so bile najprej razdeljene kandidature. Na Hrvatskem in v Sremu bo nosilec liste Stjepan Radić, istotako v Južni Dalmaciji, v Hercegovini in v Bosni bodo nosilci liste skoraj sami kmetje. V Zagrebu gre stranka v volilni boj pod firmo Hrvatskega republikanskega bloka. Nosilec liste bo doseđanji član Hrvatske zajednice dr. Ivan Lorković, vendar pa le v slučaju, če se bo Hrvatska zajednica strinjala s firmo Hrvatskega republikanskega bloka.

Glede srezkih kandidatur se niso Radičevci določili nobenih oseb; izve se le toliko, da bodo za kandidate postavljeni večinoma kmetje in pa nekateri uglednejši strankini politiki. Odločitev pade prihodnje dni. Glavni odbor je sklenil, da bo omogočil izvolitev enega Nemca in enega Čeha na republ. seljački listi. S Hrvatsko zajednico je dosežen volilni sporazum in sicer v tem smislu, da bo republikanska stranka kooperirala v štirih županijah z zajedničarji, a le pod

Resolucije kongresa za tujski promet v Zagrebu

Zagreb, 1. februarja. Včeraj je bil zaključen kongres za tujski promet. Prisotnih je bilo 60 udeležencev, med njimi tudi delegati ministrstva za zdravje, ministrstva financ in ministrstva socialne politike, zastopniki pokrajinskega namestništva, generalni izseljeniški komisar, zagrebški župan in mnogo drugih zastopnikov zagrebških zavodov in družb. Kongres je potekel povsem mirno. Sprazeta so bile razne resolucije, ki vsebujejo smernice za bodoče delovanje društev za tujski promet.

Kongres je sklenil med drugim, da naj vlada ukaznim potem prizna obe Zvezi za tujski promet kot javni napravi. Ministrstvo zunanjih in ministrstvo

notranjih zadev se naproša, da olajšata dostop tujcev v državo. Kongres je nadalje izrazil željo, naj bi se osnovala društva za tujski promet tudi v Srbiji, Dalmaciji, Bosni in Vojvodini, ki naj stopijo v najostrejši stiki v Zvezo za tujski promet v Ljubljani in v Zagrebu.

Nadalje je bilo sklenjeno osnovati centralno zvez za tujski promet v celi državi. V to svrhu je bil takoj izvoljen več članski odbor, ki bo v dobi dveh mesecev izdelal pravila. Slovenijo zastopa dr. Andrejka. — Sprejet je bil tudi sklep, naj ministrstvo za trgovino in industrijo osnuje medministrski komitet za tujski promet v državi SHS.

—□—

Francozi rekvirirajo, Nemci protestirajo.

Düsseldorf, 31. januarja. (Izvirno.) Zveza rudarjev je soglasno odklonila predlog glede splošne stavke v zasednem ozemlju.

Düsseldorf, 31. januarja. Veliki župan je vložil protest zoper izgon nemškega uradništva. Vlaka, ki so jih nemški železničarji zapustili, so Francozi prevzeli s svojim osebjem ter jih odpremili v namembne postaje. Poštni uslužbenici še nadalje vztrajajo v pasivni resistenci. Poštna in brzojavna zveza je zopet normalna.

Pariz, 31. januarja. »Temps« poroča iz Düsseldorfa: V Mainzu, Bingen in Kasselu so Nemci zažgali lope za železniške lokomotive. Z velikim naporom se je končno posrečilo ogenj pogasiti.

Pariz, 31. januarja. (Izvirno.) Reparaćijska komisija je določila, da mora Nemčija v mesecu februarju dobaviti 1.876.000 ton premoga na račun reparacij.

Dunaj, 31. januarja. (Izvirno.) Za dobo prometnih omejitev v Nemčiji bo vozil orient-ekspresni vlak preko Švice in Avstrije.

Ruski sovjeti podpirajo Nemce v Ruhr.

London, 31. januarja. Angleška trgovinska delegacija iz Moskve poroča, da je vsruski centralni odbor poslal za stavkujoče v Poruhrju 100.000 zlatih rubljev, t. j. 10.000 funtov sterlingov. (Med-

tem pa prihajajo iz Rusije vesti, da ruski mušiki in delavci zopet umirajo gladi. Tako skrbje boljševiki za interese »Človečanstva«).

BORZA.

Curli, 1. februarja. (Izvirno.) Predborza: Pariz 31.75, Beograd 4.80, London 24.90, Berlin 0.0125, Praga 15.30, Italija 25.30, Newyork 536.00; Dunaj 0.0074; žigosane kron 0.0075, Budimpešta 0.20; Varšava 0.01 tri osminke, Sofija 3.10, Bukarešta 1.90.

Zagreb, 31. januarja: devize: Dunaj 0.15—0.152, Berlin 0.23—0.26, Pešta 4.15—4.225, Bukarešta 47, Milan 525—528, London 512—516, Newyork ček 109—110; Pariz 670—675, Praga 318—320, Švica 2095—2125, Varšava 0.32—0.35; valute: dolar 105—107, aK 0.15, češke 310—313, madž. krone 4.25, lira 510—515.

OPALOGRAPH

In pripadki za Opalograph

Ant. Rud. Legat, Maribor

Slovenska ulica 7. 213 Telefon št. 100.

uspehe in odbila znaten del prebivalstva od države. Vsi poznavalci teh krajev trde, da si ljudstvo želi zgolj miru in le miru ter se po vseh strašnih izkušnjah v vojnem času odpoveduje sploh vsemu za ceno miru in reda.

Radikalno uradništvo pa je pobiralo na teh žalostnih tleh pravi turški harač in teroriziralo ljudstvo, kjerkoli je bila prilika. To se sedaj maščuje.

Na drugi strani pa je radikalna stranka zagrešila težki greh s svojim večnim slepomišljenjem glede agrarne reforme. Tu se ni mogla odločiti za socialno stališče, ker se je bala »plebsa«, češ, da je bugaraški. Rajši je zaupala turškim agam, ki so za ceno dobrih koncesij krivili hrbe in izjavljali lojalnost. In vendar je ljudstvo pričakovalo prijazno gesto in izpolnitev obljub, ki so mu bile dane takoj ob aneksiji.

Smatramo, da so za agrarno reformo in za upravo odgovorni radikalci, ki tudi na makedonskih tleh niso mogli opustiti svojega strankarskega obračunavanja.

Zato ne moremo imeti trdnega zaupanja v »odločne ukrepe«, ki jih sedaj pripravlja samoradikalna vlada, tembolj, ker jih pripravlja v času ostrega volilnega boja, v času, ko je sklenila gniti kompromis s turškimi nacionalisti in ko se boji energičnega volilnega nastopa demokratov. Želimo pa, da bi nameravani ukrepi, v kolikor niso navaden volilni manevar, zadeli pravo smer in razčistili razmere v Južni Srbiji in Makedoniji. Zlasti naj vlada upošteva predlog Stambolijskega, da se obe vladi zedinite za akcijo proti »makedonstvuščim«. Obnova gospodarskega življenja v Južni Srbiji, katera ima vse pogoje za razne panoge kmetijstva in obnovo reda v Makedoniji, tako bogati na rudninah, naši etapi na potu v Solun in na Egejsko morje — obnova obeh pokrajin je tudi v našem interesu, daji živimo ravno na nasprotnem koncu države!

IV. seja občinskega sveta mariborskega.

Proračunske težkoče. — Občinski svet zopet nesklepčen. — Klerikalec zapustili dvorano. — Proračuni še vedno v zraku.

Maribor, 31. januarja.

Ker je bilo glasovanje o kritju proračuna za leto 1923 kot neveljavno razveljavljeno, je župan sklical novo sejo v svrhu ponovnega glasovanja. Seja je pa bila vsled nezadostnega števila obč. odbornikov nesklepčna; zato je bila sklicana za nocoj ponovna seja, na kateri naj bi se končno izglasal proračun.

Komedije klerikalcev na zadnjih sejah, ki so se izpremenile v pravi »kasperiteater«, so privabile mnogo občinstva, ki je ob 19. uri zasedlo galerijo. Občinski svetniki so se le polagoma shajali. Socialisti so svoje vrste zopet zimali in sta od 17 socialističnih odbornikov manjkala le dva. Demokratiški klub je bil polnoštevilčen; od SLS-arjev so prišli samo štirje, od narodnih socialistov pa nobeden. Opravičili so se, da imajo občni zbor stranke, katerega ne morejo odložiti.

Navzočih je bilo torej 27 obč. svetnikov; tik pred otvoritvijo seje pa sta Zebot in Lorber (SLS) zapustila dvorano, tako, da jih je ostalo samo 25. Uvodoma poroča župan, da so se narodni socialisti opravičili, ker imajo občni zbor narodno-socialistične stranke, nadalje, da je mesto odstopivšega odbornika g. Jarha (NSS) vstopilci namestnik gosp. Cejan odklonil mandat. Svoj mandat je odložil tudi obč. svet. Šček (NSS). Na njegovo mesto stopi g. dr. Ravnik, odvetnik v Mariboru.

Pri prehodu na dnevni red poroča župan, da je bilo zadnje glasovanje ne-

»Javno, ker je glasovalo samo 16 obč. etnikov ter pozove poročevalca, pod- pana Družoviča, naj poroča od točke do točke v svrhu ponovnega glasovanja. Dr. Jerovšek zahteva, naj se prej ugovori, ali je občinski svet sklepčen. Župan čita pravilnik, ki zahteva navzočnost polovice občinskih odbornikov. Temu zopet ugovarjata dr. Jerovšek in dr. Leskovar, sklicujoč se na § 45 in 49, ki določata da je za glasovanje o kritju proračuna potrebna navzočnost dveh tretin, katere pa danes ni. (Medklic: Zakaj pa ste svoja dva poslali ven!!) Bilo je torej treba izračunati, koliko je dve tretini. Klerikalna doktorja sta trdila, da je 27, čemur pa je ugovarjal župan, češ, da šteje občinski svet začasno samo 38 članov, ker sta dva odstopila. Zadostuje torej navzočnost 25 odbornikov. Temu nazarju se je pridružil iz juridičnega stališča tudi dr. Sernec, podpirajoč, da je občinski svet sprejel odstop dveh odbornikov, mandata namestnikov pa še ni odobril in ta tudi še nista izjavila, ali mandat sploh sprejmeta. Zato torej še nimata glasovalne pravice in ne moreta priti v pošto. To sta končno uvidela tudi klerikalna »doktorja«. Da bi blamažo vsaj malo zakrila pred navzočimi verniki-poštarji, je dr. Leskovar protestiral, češ, da je bil obč. svet po 19. uri sklepčen, da pa je nekaj obč. svetnikov odšlo. (Zehot, Lorber), ker župan ni otvoril seje. Ker je bil občinski svet kljub vsem jezuitsko-klerikalnim manevrom sklepčen, je duhovnik dr. Jerovšek eincično smehljaje med ogroženimi klici socializmov zapustil dvorano ter tako onemogočil glasovanje, ker občinski svet ni bil sklepčen. Župan je radi tega zaključil sejo ter sklical za ponedeljek novo sejo. Tako so klerikalci s svojim demagoškim nastopom vnovič dokazali, kako k sreči prirastel jim je »blagor ljudstva«. In vendar so še ljudje, ki jim verjamejo.

Politične vesti.

* Razlika med našimi in češkimi klerikalci »Slovenska Politika« prinaša v eni svojih zadnjih številok poročilo o pokrajinskem kongresu češkoslovaške ljudske (klerikalne) stranke v Brnu, iz katerega se razbira sledeče stališče klerikalnega ministra Šrameka. Šramek je v svojem govoru podal sledečo velezanimivo izjavo: »Nam Čehom in katolikom je bilo mnogo do naše narodne države, zato bomo tudi podvzeli vse, da ta karakter države čim verneje in čisteje ohranimo. Mi moramo odločno vztrajati v vladni koncentraciji, tudi ako bi nam ne uspelo doseči vsega, kar hočemo. Živimo v resnih časih, zato se moramo brigati za združenje vseh vernih Čehov. Da si ohranimo našo češkoslovaško republiko nedotaknjeno, nas ne sme nič odvračati od vroče ljubezni do republike. Nikdar ne bomo krenili na ona pota, na katera so zašli naši bratje na Slovaškem, ki bi radi vse uničili. Kaj takega od nas ne boste

nikoli slišali.« To so besede češkega katolika, ki je voditelj katoliškega gibanja, katoliške ljudske stranke, a je poleg tega tudi vroč rodoljub. Kako drugačne so te besede, kakor pa so besede naših slovenskih klerikalnih demagogov! Vodja čeških klerikalcev je odločno obsodil delovanje slovaških Hlinkovih klerikalcev, s tem pa je obsodil tudi delovanje naših slovenskih Koroševih klerikalcev, ki so na las podobni slovaškim. Slovaški klerikalci hočejo uničiti državo, hočejo uničiti vse, je rekel Šramek — tudi slovenski hočejo storiti isto. Češki klerikalci ostanejo v vladi tudi če ne bodo dosegli vsega kar hočejo, slovenski pa hočejo razbiti državo samo če se jim ne ugodijo tudi v najmanjšem vprašanju. Takikakor češki so tudi klerikalci na Madžarskem, v Avstriji, v Nemčiji, v Franciji, v Italiji, kjer se za dobrobit države družijo tudi s fašisti, samo slovaški in slovenski so bolni izrodek, so najstranotnejši pojav na političnih tleh Evrope. Slovaški so kulturno zaostali, zato ni čudno, da nasledajo Hlinki, čudno pa je za nas Slovence, ki se tako radi ponašamo s svojo »visoko kulturo«. Rezultati našega strankarsko-političnega udejstvovanja nam dajejo najslabše spričevalo.

* Čehoslovaki in madžarska politika. Praška »Tribuna« se bavi na uvodnem mestu z madžarsko politiko ter naglašja, kako stremi ta politika za tem, da izkoristi politično konjunkturo v svrhu čim večjega poostrenja politične situacije. Ni le slučaj, da prihajajo v svet izjave madžarskih politikov, ki nimajo nič skupnega z madžarsko oficijelno politiko. Povsem jasno je, da vodi Madžarska legalno in ilegalno zunanjo politiko. Istotako je znano, da postaja zapadna Evropa napram Madžarski vedno bolj sentimentalna ter da namere držav Male antante niso bile vedno dobro razumevane. Pozablja se, da vlada v srednji Evropi dvoje popolnoma nasprotnih si smeri ter da Madžarska sprečuje delo konsolidacije, katerega opravljajo oni elementi, ki priznavajo nov evropski red, stoječ na bazi mirovnih pogodb. Ako Češkoslovaška, Jugoslavija in Romunija ne bi bile oprezne, bi postala Evropa kmalu poprišče velikih zmešnjav in prevratni duh bi si osvojil vedno večje teritorije.

* Nemški socialisti za sporazum s Francozi. Da ne mislijo vsi Nemci tako kakor piše njihovo časopisje, dokazuje najbolje govor, katerega je imel dne 25. jan. v Reichstagu socialno-demokratski poslanec Breitscheidt. Potem, ko je ostro ožigosal delovanje narodnih socialistov ter pasivnost meščanskih strank, je izjavil, da izziva zadržanje meščanskih strank mišljenje, da stoje tudi one v zvezi z narodnimi socialisti. Mi moramo, je rekel Breitscheidt, imeti svobodne roke v vprašanju kritike in predlogov vladi. Od vlade zahtevamo, naj se v ruhrskem vprašanju ne prenažli, ampak danas poprej obvesti o vseh namerah. Mi se ne identificiramo z vlado in se ne strašimo podvreči njeno delovanje naši

kritiki, toda tudi o kakem »Burgfriednu« ne maramo ničesar vedeti. Hočemo sporazum s Francijo in zato želimo, da se nas tembolj posluša, kadar okrivljujemo Poincaréjevo vlado, da je narušila mir. Okrivljujemo Poincaréa, da je zadal najtežji udarec nemški demokraciji in nemški republiki. Od vlade zahtevamo, da nam objasni proglas o Reichswehru ter odnošaje do komunistov in tainih političnih združenj. Delavcem pa ključemo, ne dajte se provocirati, ker vaša dolžnost v ruhrskem področju je, da greste na delo! Z gromkimi govori ne bomo iztirali Francozov iz ruhrskega področja. Usodepolno bi bilo, ko bi branec se pred Francozi obrambo prenesli v nacionalistično strujo.

Dnevna kronika.

— Zakaj dinar pada? Finančni minister Stojadinović je v zadnjem času podal že celo vrsto izjav o vzrokih padanja našega dinarja. Dubrovniški »Jugosloven« dostavlja k tem izjavam: Nikjer pa še nismo slišali ali čitali, da je sedanjí g. finančni minister ožigosal svoje lastne članke, ki jih je do pred nedavnim objavljval v najuglednejšem finančnem glasilu Francije, »Agence Economique«. Pozabil je celo na svoje pesimistične izjave na dan, ko je postal minister, ne omenja niti svoje, prvotno propagirane namere o odpovedi Bleerovega posojila, ki je imela za posledico, da je Amerika zagrozila s finančnim bojkotom. To, pravi omenjeni list, so poleg neomejenega tihotapstva pravi vzroki padca naše valute. Seveda, ko še g. Stojadinović ni bil finančni minister, je bilo drugače...

— V Slovenski Bistrici gostuje v soboto 3. februarja ob pol osmih zvečer v gledališki dvorani hotela »Beograd« Ljudski oder iz Maribora s Schönherjevo dramo »Otroška tragedija«, v nedeljo 4. februarja ob treh popoldne istotam pa s Kotzebuejevo burko »Babilon«. Kot v Mariboru bo Ljudski oder brez dvoma tudi v Slov. Bistrici v obeh komadnih nastopih častno in obširno v vsakem oziru zadovoljil. Posebej še priporočamo Bistričanom obisk obeh predstav radi ogromnih stroškov, ki jih ima Ljudski oder z gostovanjem in ki jih tako mlada ustanova le težko preneša.

— Železniška nesreča. V bližini postaje Sonta v Bački sta trčila dva tovorna vlaka, naložena z raznim blagom. Udarce je bil tako silen, da je več vozov popolnoma zdrobljenih in blago uničeno. Škoda je velika. Od vlakovnega osebja je več oseb težko ranjenih. Promet je bil vsled te nesreče pol dne ustavljen.

— Kubanski delavci v Jugoslaviji. Praški »Narodni Listi« doznajajo iz Beograda, da je beogradska vlada dovolila vladi otoka Kuba, da importira v Jugoslavijo 3000 kvalificiranih delavcev. Zagrebška »Riječ« dostavlja k temu poro-

čilu: Ali niso to morda — kubanski kolariki?

— Naši javnosti! Jugoslovansko dijaštvo, ki študira v tujini, osobito pa tudi naši montanisti, ki obiskujejo montanistično visoko šolo v Leobnu, se nahajajo, predvsem vsled nizkega dinarskega tečaja, v skrajno obupnem gmočnem položaju. Draginja vsakdanjih potrebščin, neznosno visoka šolnina, stanovanja daleč ven iz mesta, vsled dragega kuriva nezakurjena knjižnica, brez menze in brez vsake državne podpore, vse to so momenti, ki skrajno neugodno vplivajo na naše dijaštvo. Ker pa se nahaja pretežna večina v tretjem, odnosno v zadnjem letniku, more uvideti pač vsa naša javnost, kolika izguba bi bila za našo domovino, če bi morali vsi ti visokošolci, tik pred ciljem, tik pred končanim študijem, navezani edinole na svoje borne denarne pripomočke, ki niti iz daleka ne zadostujejo, opustiti nadaljnje študiranje, ki bi trajalo pri mnogih le še en, pri drugih pa tri semestre. Podpisano društvo, ki si je stavilo za cilj predvsem gmočno boljšati položaj našega dijaštva in s tem v ne mali meri pripomoči, da dobi naša država v najkrajšem času zadostno število dobrih inženjerjev montanistov, naše narodnosti, ne more biti v teh težavnih časih več kot svoji nalogi, ako naša celotna javnost ne prisloži na pomoč. Že v Bosni so uvideli težki položaj naših montanistov in prirejajo denarne zbirke, vsled česar se trdno nadajamo, da bode tudi naša javnost, ki je znana po svoji požrtovvalnosti, uvidela, da je pomoč nujna in v izdatni meri prisločila našim montanistom na pomoč. Vsak najmanjši znesek olajša društvu izdatno svojo nalogo. Darove sprejema iz prijaznosti upravništvo »Tabor«. Imena darovateljev se objavijo. — Jug. akad. društvo »Sloga« Leoben.

— Generalni izseljeniški komisariat Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev objavlja pod št. 970-1923: Naši izseljeniki, ki so za vojne aktivno služili v ameriški vojski in ki so bili zavarovani pri vladí Severoameriških Zedinjenih držav, pa so kasneje opustili redno plačevanje zavarovalnih premij, se opozarjajo, da morajo vsi — razven trajno nesposobnih — obnoviti svoje zavarovanje in sicer s nastopnimi pogoji: Oni, ki so zdravi, da plačajo samo dve mesečni premiji (ne da bi morali plačati zaostalih premij); oni, ki so vsled posledic vojne slabega zdravlja, da plačajo vse zaostale premije z obresti. Za natančnejša pojasnila se lahko obrnejo pisмено na Generalni izseljeniški komisariat v Zagrebu, Kamenita 15. Navede naj se točni naslov, odnosno redne vojaške številke (Serial number) ter številka zavarovalne police. Interesenti pa se tudi lahko obrnejo neposredno na U. S. Veteran's Bureau, Washington D. C. s pismom naslednje vsebine: »Please send me information about reinstatement of my insurance, Serial number: (številka); police of inst.

Bons Enfants, kjer se je dogodil ostudni prizor, katerega smo zasledovali. —

Videli smo torej, kako je bil on že prej popolnoma gotov, da zmaga Ivanino odpornost, — tako gotov, da je povabljal prijatelje na poročno slavnost prihodnjega dne. —

VII.

Poisson in Crebillon.

Vitez d' Assas se je vrnil k »trajni delu«, — kakor je bil proračunal, — okoli šeste zvečer, — nekako ob istem času, ko je Ivana izročevala svoje pismo Noetu Poissonu. —

Vitez je opravil svojo zadevo v Versaillesu le deloma. — S knezom Nivernais ni mogel govoriti, pač pa ga je sprejel gospod Mirepoix osebno. — Maršal ga je prijazno izpraševal in mu koledarno dobrotno obljubil, da poskrbi, češar ga je prosil, da bi namreč bil sprejet v regiment kraljevskih jezdecev, — kar je bila res velika dobrota, če se pomisli, da je bil oddelek kraljevih jezdecev izbran med evetom najboljših aristokracij, je in je bilo jako težko, biti vanj sprejet. —

Prijazna obljuba maršala je razveselila viteza; odvedel je konja v hlev, a zatem tiho popevajoč hitro jemal kar po štiri stopnjice v skoku, da je hitreje dospel v svojo sobo, — ne brigajoč se za povpraševanje lepe Klavdine, če je dovoljen s postrežbo, — s katerimi vpra-

Mihel Zevaco:

Markiza Pompadour.

Zgodovinski roman. — Poslovenila Rosandra.

(Dalje.) (21)

Ko je hotel vitez izstopiti, mu je d' Etioles ponudil roko ter mu rekel:

»Pri moji veri, dragi gospod, čutim za vas tako živo naklonjenost, kakor je že nisem čutil izza svojih otročjih let. — Dovolite mi torej, da vas smatram za prijatelja.«

»Preveč me počastite, gospod!«

»In da vas smatram res prijateljem, vam naznanjam veselo novico, — vsaj dobro za mene: — poročil se bodem.«

»Moje čestitke,« — je odkritosrčno rekel vitez, — ter sočutno pogledal revno telo in grdo lice d' Etiolesa, — kateri je še pristavil:

»Poročim se pa z najbolj nadarjeno in najlepšo mladenko iz Pariza. — A kar je najvažnejše, je to, da me moja zaročenka ljubi, kakor tudi jaz njo obožujem.«

»Torej poroka iz ljubezni!«

»Da, prav gotovo!«

»Bilo vama srečno,« — je dostavil gignjeno vitez d' Assas, —

»Upam vsaj, da bodem srečen. — Poroka se vrši jutri,« — je vzkliknil d'

Etioles s takim smehom, da je viteza skrajno neprijetno dirnilo. — »Sedaj pa, ko sva že tako iskrena prijatelja,« saj zdi se mi, da sva iskrena prijatelja, — posebno, kar se tiče mene, — in če bi bil močen, bi takoj rekel: Razpolagajte z mojim mečem! — a ker sem le bogat, vam ne morem reči drugega, kot da vas prosim, da razpolagate z mojo mošnjo.«

Pri teh besedah je gledal viteza, kateri se je le hladno priklonil. —

»In ker sva — prijatelja,« je hitro nadaljeval d' Etioles, — upam, da me razveselite in prisostvujete jutri moji poroki, — in sicer opoldne v cerkvi Saint-Germain l' Auxerrois.«

»Ah da, prav rad, — čast mi bode podpisati se v župnijski knjigi.«

»Podajte mi svojo roko, vitez, — računam na vas, kakor na svojega najdražjega prijatelja. — Povedati vam moram, da ste me popolnoma pridobili in smatral bi pač kot veliko nesrečo, imeti vas za sovražnika.«

»Upajva, da ostaneva vedno dobra prijatelja!«

Izstopil je iz kočije, — se zadnjič priklonil in poslovil od d' Etiolesa, ter vstopil v gostilno, pred katero je bila obstala kočija. —

»Evo mi torej groznega sovražnika, grof du Barry je človek, ki zna sovražiti. — Spoznal sem to v pogledu, s katerim me je ošinil, ko sem mu hotel ponuditi roko. — Kakor da bi me obliž z žol-

čem — kar srce mi je zastalo. — A k sreči se vendar v življenju vse poplačuje — istočasno z nakopanjem smrtnega sovražnika, sem si pridobil tudi dobrega prijatelja. — Pri moji veri, — gospod d' Etioles je pač kaj prikupljiva oseba. — In sodeč po okoliščinah, mora imeti odlično mesto na dvoru, kar nikakor ni zaničevanja vredno, posebno za revnega častnika, kakor sem jaz brez vsake zaslombe. — Kar se pa tiče čudnih prerokovanj gospoda grofa du Saint-Germain, naj se zgodi, kar se ima zgoditi, — jaz ne grem več iz Pariza. — Tukaj biva ona in — že dihati isti zrak ž njo, je sreča!«

Vitez d' Assas je prišel v Pariz z dvema priporočilnima listoma, — jednim za kneza du Nivernais, a drugim za maršala du Mirepoix. — Obadva pa sta bila v Versaillesu, kjer se je nahajal dvor. —

Moral pa je predati ti dve priporočilni pismi nemudoma. —

Kakor si je že želel vitez d' Assas, da bi se šel sprehajati po ulici Bons Enfants, se je vendar odločil, da preje stori vse potrebne korake, da zagotovi svojo častniško bodočnost. —

»Vrnem se okoli pete popoldne,« — je premišljeval, — in tedaj — — —

Pustil je osedlati konja in hitro odjahal proti Versaillesu. —

Le Normant d' Etioles se je podal v kočijo do palače Tournehem, kjer je ostal dve uri, — potem pa je šel v ulico

(številka) adress: (točni naslov). Prosim pošljite mi navodila glede obnove mojega zavarovanja. Vojaška številka, številka zavarovalne police, naslov.

— Iz tužne Istre. Glasilo naših istrskih rojakov, »Istra«, prinaša v svoji zadnji številki zanimivo poročilo o mahinaciji, katero je podvzela italijanska vlada, da razveseli naše tamkajšnje ljudi. Proglasila je namreč, da prepelje brezplačno v Ameriko vse one Istrane, ki se žele izseliti iz svoje domovine in radi pomanjkanja in bede, ki vlada v Istri ter radi preganjanja s strani vlade in fašistov se je naše tamkajšnje ljudstvo res pričelo odzivati temu vabilu. »Istra« opominja ljudi, naj se dobro premislijo, predno se odločijo za tako dalekosežne korake, ker tudi v Ameriki ne čaka naših ljudi med in mleko, ampak morda še težja borba za kosček kruha, kakor v domovini. Italijani so si torej izmislili nov način, kako bi se najlepše iznebili naših ljudi v Istri. Ko so videli, da ostajajo naši ljudje kljub vsem preganjanjem in zapostavljanjem na domači grudi, so jih počeli mamiti z Ameriko, ker bi jim one neznatne svote, katere bi porabili za prevoz naših ljudi v Ameriko prinesle raznaroditev Istre, katero bi potem lahko nemoteno naselili s svojimi ljudmi iz stare Italije. Na ta način bi postala Istra italijanska ne le državno, ampak tudi narodnostno. V vsej Istri vlada gospodarska kriza in brezposelnost, ki je posebno občutljiva v mestih. Pola, ki je bila nekoč živahna, kakor mravljišče, je docela opustela. Delavci Slovani in Nemci so odšli, vendar pa se nahaja v mestu še vedno krog 3000 brezposelnih.

Dopisi.

Radeče. Naš Sokol je imel v nedeljo svoj občni zbor. Za predsednika je izvoljen brat Rudolf Knez, za starosta brat Zane Haller, za podstarosta brat Vekoslav Bača.

Loka. Na progi Loka-Radlje je našel nek delavec tri poštna vreča, katere je oddal na občinski urad Loka. Vreče so padle med vožnjo ambulanca pošte iz poštnega toka, ker so se vrata zbog slabega zatvora sama odprla. Vreče so bile navašene in vse, toliko v pojasnilo občinstvu, mod katerim se širijo govorice, da je dotični našel vreče polne denarja.

Zidani most. Pred nekoliko dnevi dospe četvorica gospodov organizacije »Orjuna« v restavracijo ter zahteva od računkega natakara Mirkota Strukelja čašopis »Orjuna«. Ko dotični dostojno izjavi, da je dotični list v tretjem razredu na razpolago, ga jeden od gospodov udari po licu, češ, da je časopis raztrgal. Dovolimo si le pripomniti, da je natakara Mirko Strukelj vedno podpiral vsa narodna društva, ter nikakor ne da povoda, da bi se ga moglo smatrati za protinacionalnega ali nemčurskega obnašanja. — Vedno še pogrešamo prihod zdravniške Bili bi v veliki zadregi, če bi izbruhnila kužna bolezen, ter težko pričakujemo enega zdravnika.

Šanjanjem je pa gostilničarka »pri treh delfinih« le hotela sladkati se gospodu d'Assas.

Prost sedaj vsake skrbi, je hitro menjal svojo obleko, — očistil sabljo, kakor je bil storil prejšnjega dne, — saj mu sedaj ni nasprotovalo ničesar, da ne bi poletel v ulico Bons Enfants, — v ono blaženo nlico, kjer je bivala mladenka, ki je zavzela njegovo dušo.

Hitro je zopet šel po stopnicah z elegantnim prožnim korakom, — in odhitel na ulico.

Na vratih gostilne je pa skoro podrl debelega moža, ki se je komaj držal na svojih nogah, — in res — nazadnje se je pijanček kar vsedel na tla.

Pozdravil je vitez, se oprostil vsled svoje hitrice in odšel naglo.

Ubogi mož pa, ki ga je za trenutek pogledal, kot da sam sebi ne veruje, da leži na tleh, — je mrmral polglasno proti gospodičam in plemičem, katerim se smeraj preveč mudi, — in vzdignivši se, je začel govoriti z gospo Klavdino, ki je bila prihitela.

Hitro je ta stopila na ulico in klicala vitez, — a bil je že daleč. — Ni več slišal klica, ali če ga je slišal, se mu je delo pač najvažnejše to, kar je hotel storiti, — ne pa klicati njegove gospodičje.

Ne pričakovati.

JDS.

Sestanek zaupnikov mariborske oblasti.

Maribor, 31. januarja.

Nocoj se je vršil v Narodnem domu sestanek zaupnikov mariborske oblasti, katerega se je udeležilo lepo število zaupnikov iz vseh krajev. Zborovanju je predsedoval podpredsednik oblasne organizacije dem. stranke dr. Lipold. Kot prvi govornik je nastopil predsednik Sl. obrtnega društva g. Novak, ki je v svojem govoru naglašal, da se pridobitni sloji niso odločili za demokratsko stranko iz strankarskih ozirov, temveč edino le za to, ker jim je demokratska stranka zagotovila lastnega zastopnika, dočim so druge napredne stranke to odklonile. Pridobitni sloji so si izbrali za svojega zastopnika najboljšega med najboljšimi, to je g. Ivana Rebeka iz Celja, ki uživa ugled vseh slojev in vseh stanov. Predlaga, da zaupniki odobro njegovo kandidato, kar je bilo z viharim odobravanjem vseh navzočih sprejeto.

Viharno pozdravljen je na to nastopil g. Ivan Rebek, ki je v vznešenem govoru orisal program bodočega zastopnika pridobitnih slojev v bodoči narodni skupščini, povdarjajoč potrebo gospodarskega programa. Njegova izvajanja so bila soglasno z odobravanjem sprejeta.

Finančni svetnik Sedlar predlaga v imenu nameščencev tako državnih kakor zasebnih, naj se tudi njim dovoli svoje ga zastopnika, ki bo specialno zastopal težnje nameščencev. V svojih izvajanjih oriše težek boj nameščencev in priznava, da je bila edina demokratska stranka, ki je mnogo storila za uradništvo in nedvomno bi bil njihov položaj že davno urejen, da niso radikalni onemogočili demokratskega dela. Drugi najbolj prizadeji sloj so vojni invalidi, ki so doslej tudi pogrešali svojega zastopnika. Zato predlaga, naj se izvoli kot namestnik g. Ivana Rebeka za nameščence in invalide g. profesor Ivan Mravljak iz Celja, invalid, znan narodni delavec in idealen rodoljub, ki uživa splošno zaupanje in spoštovanje. Predlog je bil soglasno sprejet.

Dr. Pučnik iz Slov. Bistrice je orisal položaj na deželi ter pozdravil ustanovitve Kmečko - obrtno zveze, kateri želi mnogo uspeha. SKS, kateri je bila poverjena naloga organizirati napredne elemente na deželi, skuša ustvariti nekak jez med inteligenco in ljudstvo, ki drug brez drugega ne moreta izhajati. V Slov. Bistrici je bilo sklenjeno, da kandidira kmečko-obrtna zveza kot svojega kandidata podžupana Slov. Bistrice g. Gumzeja in prosi, da zbor zaupnikov to potrdi.

G. Gumzej, ključavničarski mojster v Slov. Bistrici v kratkih, a jedrnatih besedah očrta svoj program, ki se strinja z onim g. Rebeka. Njegovo geslo bo: boj za cenejši kruh.

Burno pozdravljen je nastopil na to dr. Kukovec, ki je orisal volilni položaj v splošnem, posebno pa v mariborski oblasti. Kandidature demokratske stranke so najbolj eklatanten izraz ljudske volje in jamčijo že kot take za uspeh in končno zmago napredne misli. Saj priznavajo celo naši najhujši nasprotniki, da se kandidatom demokratske stranke ne more ničesar oporekati. Najboljši dokaz, da odločuje v demokratski stranki volja ljudstva, je dejstvo, da zahtevajo tudi vinogradniki svojega specialnega zastopnika. Te dni se vrše tozadevna zborovanja. Za vinogradnike bo kandidiral vinarski strokovnjak, vinarski ravnatelj g. Puklavac, kar so sprejeli zborovalci z odobravanjem in znanjem. H koncu je pozval dr. Kukovec navzoče k vztrajnemu delu do končne zmage.

Predsednik dr. Lipold da končno na glasovanje še kandidato nosilca liste dr. Kukovec, o katerem bi bilo odveč izgovarjati besede. Za njega govore dejanja. Med viharim odobravanjem za ključni nato predsednik krasno uspelo zborovanje, na katerem so padle najvažnejše odločitve zadnje dobe.

Narodno gledališče.

Repertoire:

Petek 2. febr. ob 15. uri Mladinska igra »Kralj Matjaž« izv. ab.

Petek 2. febr. ob 19. in pol »Traviata« izv. ab.

Mariborske vesti.

Maribor, 1. februarja 1923.

m Mariborska šramota. Svoječasno smo že ožigosali pačenje slovenščine s strani vodstva Zadruga za splošno gostilničarsko obrt v Mariboru, sedaj pa smo prejeli nov sijajen dokument, ki se glasi v izvirniku: »Obvestilo. Gospod Primarijus Dro. Robič so zadrugi naznanili, da se jim je z Beograda dovolilo, zdravniški pregled za ženske osebe iz gostilnih in kavarnah na domu Prešernova ulica 2-II. naprej oseti. Plačat more vsaka sama. Maribor, dne 15. januarja 1923 Predsednik Roschanz.« Mi se ne čudimo temu famoznemu »Roschanz«, da si upa nekaznovano pačiti naš jezik, čudimo pa se našim gostilničarjem, da imajo takega predsednika ter da sploh sprejemajo take dopise. Ako slovenski gostilničarji sami ne poskrbe, da ta možakar izgine, bo javnost poklicala na odgovornost njih same.

m Zalosten in škandalozen pojav. V našem mestu se vedno bolj širi brezposelnost, stotine slovenskega delavstva in uradništva so brez službe, med tem pa se šopirijo po naših »nacionaliziranih« podjetjih sami tujei, večinoma inozemci, ki so bili kot »strokovnjaki« importirani v našo državo. Med brezposelnimi domačini je tudi mnogo specializistov in strokovnih delavcev, torej takih, o katerih se trdi, da jih pri nas primanjkuje ter je radi tega treba importirati inozemce. Kolikor nam je znano, se dovoljuje uvoz tujih »strokovnjakov« s pridržkom, da se jih, kakor hitro bo na razpolago dovolj domačinov, nadomesti s temi. V mnogih slučajih je domačinov dovolj, toda »nacionalizirani« podjetja jih enostavno ne sprejmejo, češ, da imajo že vsa mesta oddana. Če pa je kako mesto prost, pokličejo zopet tujca inozemca. Najhujša lumparija se vrši s takozvanimi Čehi. Tvrde importirajo Nemce, toda ne kot Nemce, ampak kot Čehe, čeprav ne znajo besedice češko. V Mariboru je več »nacionaliziranih« podjetij, kjer od prvega do zadnjega uslužbenca ne zna našega državnega jezika. Kje so naše merodajne oblasti?

m Na naslov Mestnega kina smo prejeli s strani obiskovalcev sledečo notico: Ravateljstvu Mestnega kina mora biti znano, da ne obiskujemo vsi kino samo radi filmov, ampak tudi radi glasbe. Radi tega bi prosili naj bi nas ne mučilo še nadalje z »umetnostjo« žida Siegeja, ampak naj bi si preskrbelo kakega boljšega igralca ali pa po možnosti dveh. Če Mariborski bioskop lahko vzdržuje dober duet, potem bi ja lahko tudi Mestni kino. Ako bo ravateljstvo kakor doslej ostalo gluho za naše zahteve, bomo pač primorani poseči po samopomoči — to je po bojkotu Mestnega kina. Obiskovalci.

m Zahvala. Umetniški klub »Grihar« se najiskrenejše zahvaljuje vsem onim cenjenim damam in gospodom, ki so sodelovali pri prireditvi »Japonska noč« dne 20. januarja v Goetzovi dvorani. — Dalje se zahvaljuje vsem, ki so kakorkoli pomagali, bodisi denarno, bodisi moralno, da je prireditev tako dobro uspela, kakor končno tudi vsemu občinstvu, ki je posetilo prireditev v tako častnem številu. Za klub: Viktor Cotič, predsednik; Radivoj Rehar, tajnik.

m Sokolsko društvo v Studencih priredi na svačnico dne 2. febr. 1923 z začetkom ob 8. uri zvečer velezabavno burko češkega avtorja dr. Štolbe: Stari grehi. Prepričani smo, da bo ta burka privabila vse naše stare znance in prijatelje in še mnogo drugih. Zdravo!

m Dramski odsek Jugoslov. Matice v Mariboru je imel v soboto, dne 27. januarja svoj II. redni občni zbor. Po običajnem poročilu predsednika, tajnika in blagajnika je bil izvoljen nov odbor, sestojč iz sledečih gg.: Franjo Urbič, predsednik; Bogdan Cunta, podpredsednik; Ivo Gorečan, tajnik; Anton Prijatelj, tajnikov namestnik; Zinka Bučinekova, blagajničarka; Anica Jobova, namestnica; Franjo Bernot, režiser; Franjo Kranje, reviziter ter sledeči odborniki in namestniki: gg. Janko Rojnik in Duša Škerlova, Stane Grom in Simon Hus. Za preglednika računov gg. Tone Eržen in Janko Alič. S pozivom predsednika na vstrajno delovanje za povzdigo tega prepotrebnegega odseka se je zborovanje zaključilo. Žal, da se pozivu za vstop in sodelovanje pri Dram. odseku ni odzvalo tisti število moči, ki smo ga pričakovali.

zlasti iz vrst primorskih in koroških rojakov. Vsi, ki bi želeli vstopiti in sodelovati pri Dramskem odseku Jugoslov. Matice, se lahko v svrhu vpisa prijavijo v pisarni Jugoslov. Matice, Sodna ulica 32, dnevno od 14—15. ure.

m Sekcija manufakturnistov trgovskega gremija v Mariboru objavlja cenj. občinstvu sledeče: Vsled pomanjkanja gotovine trgovci ne morejo pravočasno poravnati svojih obveznosti, vsled česar morajo, radi nestalnosti naše valute vrteti večkrat ogromne izgube, tako da se nahaja večina manufakturnistov danes v naravnost obupnem položaju. Iz gorenjih razlogov so mariborski manufakturnisti sklenili, da bodo do nadaljnjega prodajali svoje blago le proti gotovemu plačilu. Cenjeno občinstvo naj tega sklepa ne smatra kot nezaupanje trgovcev do svojih odjemalcev, ampak le kot ukrep v obrambo trgovskega stanu, storjen v najsikrajnejši sili. Kakor hitro se valutne razmere v naši državi zopet ustale, bodo vsi trgovci svojim odjemalcem lahko nudili zopet vse ugodnosti kot sedaj. Sklenilo se je tudi, da se bodo v bodoče vse cene v izlozbah označevale v dinarjih, kar blagovoli vzeti cenjeno občinstvo v vednost.

m Društvo jug. akad. v Mariboru sklicuje dne 10. febr. 1923. izredni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Podpore, 2. slučajnosti. Občni zbor se vrši ob 14. uri v društvenem prostoru.

m Živinski sejm v Mariboru prepovedani. V smislu odloka pokrajinske uprave za Slovenijo, oddelek za kmetijstvo v Ljubljani z dne 22. jan. 1923 št. 268 met. so do nadaljnjega prepovedani živinski sejmi v mestu Maribor.

m Pobrežje pri Mariboru. Občinsko predstojništvo na Pobrežju sklicuje za nedeljo, dne 4. svečana, popoldne ob 3. uri javno zborovanje vseh občinskih volilcev v verandi gostilne Rojko na Sp. Pobrežju. Dnevni red: Občinske zadeve.

m Reduta mariborskih gledaliških igralcev. Vsakemu je v dobrem spominu lauska reduta gledaliških igralcev, ki je bila ena najlepših in najzabavnejših prireditev. Letos se priredi zopet na pustni torek v vseh prostorih Narodnega doma. Za to reduto vlada po celem mestu veliko zanimanje. Da ne bo prevelikega navala, se bo izdalo samo omejeno število vstopnic, tako, da bo prireditev čim dostojnejša in da pridejo plesalci na svoj račun. Kostumi, maske in različne nošle dobrodošle. Sezite po vstopnicah, ki so v prodaji. Höffer, Zlata Brišnik in v dnevnih blag. slov. nar. gledališča. Vse podrobnosti o vsopredu priobčimo pozneje.

m Prostovoljna požarna bramba na Pobrežju priredi danes dne 1. svečano svoj Družinski večer v gostilni Rojko na Spodnjem Pobrežju. Pričetek ob 7. uri zvečer. Vstopnina 5 din. Mladotnim je vstop prepovedan. — Društveni telefon (št. 516) je prebivalstva za pristojbino 2 dinarjev na razpolago. — Odbor.

m Velika železniška nesreča se lahko prepreči, če se p. n. občinstvo sigurno in polnoštevilno udeleži železničarske veselice katero priredi društvo »Vlakospremljnikov« v vseh prostorih Narodnega doma dne 2. februarja 1923 v prid trajno in bolnem staležu se nahajajočih članov. Začetek ob 13. uri (6. uri zvečer) Za izvrstno zabavo in postrežbo je popokomna preskrbljeno. Ker je torej čisti dobiček prireditve namenjen edino le v dobičarjen, vabi se na velikoštevilni obisk.

m Udruženje vojnih invalidov išče srednje stanovanje v sredini mesta in s bo s štedilnikom v bližnji okolici proti pravnemu odškodnini plačilu delovnih stroškov. Ponudbe pod »invalid« na upravo.

m Esperantsko gibanje. Esperantsko društvo v Mariboru priredi v bližnji dobi širši javnosti pristopen tečaj iz esperantskega jezika. Udeleženci naj se oglašijo do vstetega 11. februarja 1923 v pisarni predsednika dr. Haas Sodna ul. 14.

m Ponovno opozarjamo cenjeno občinstvo, da so v vseli trafikah v prodaji vstopnice za plesni venček Udruženja invalidov, ki se vrši dne 5. febr. ob 20. uri v Götzovi dvorani in da stanejo samo 10 dinarjev, med tem ko bodo stale pri večerni blagajni 15 dinarjev. Na tem plesu nastopi tudi 24 izbranih prvovrstnih predplesalcev, ki bodo otvorili ples.

m Hotel Halbwidl. Danes v petek zjutraj in zvečer koncert.

Vilko Weixl:

Pred volitvami.

Mnogo se piše in govori sedaj pred volitvami in ni še edinosti med stanovni glede kandidatur v nekaterih okrajih. Pridobitni sloji so bili v dosedanji narodni skupščini slabo zastopani in so delali zanje zakone ljudje, kateri dostikrat niso imeli pojma o gospodarskih vprašanjih. Velika večina slov. poslancev, klerikalni in socialistični, je bila edina samo v tem, da je podirala, namesto da bi pomagala zidati, hujskali so stan proti stanu, namesto da bi bili skušali izravnati interese stanov, in navajati ljudstvo k prepričanju, da je navezan kmet na trgovca in obrtnika, istotako uradnik in delavec, in samo ob sebi razumljivo tudi narobe. Isti posel so opravljali tudi nekatere druge stranke, katere je ustvarila samo osebna ambicija nekaterih posameznikov, kateri so po vsej sili hoteli igrati tudi politično ulogo. Tako se je razbilo naše javno življenje in se danes znova razbija na nešteto strank in strankice, vse hoče delati samo visoko dnevno politiko, le malokdo pa se posveča gospodarski politiki. Posledica tega je popuščanje in propadanje našega železniškega prometa, beg uradništva iz državne službe, vedno nova poročila o korupciji in podkupovanju, o slabem funkcioniranju carine na veliko škodo pridobitnih slojev itd.

Nadaljna posledica je propadanje valute, naraščanje cen življenskih potrebščin itd.

Vključ temu pa se mi zdi, da veseljačimo vedno bolj in delamo vedno manj. Zadnji čas je, da se spametujemo.

Storiti moramo to zlasti sedaj pred volitvami in zbrati kot nove zastopnike naših interesov moze, ki imajo razum in smisel za delo, ki vsestransko poznajo gospodarske težnje in jih hočejo zastopati in zagovarjati. Združimo se zlasti vsi napredni pridobitni sloji, ki imamo smisel za procvit in razvoj države, ter volimo skupno zastopnike v novo narodno skupščino, ki bodo imeli razuma pa

tudi dobre volje dovolj, nas z vso vmeno zastopati. Edino to nas mora dovesti do boljše bodočnosti. Da pa to dosežemo, je treba edinosti in smotrenege dela.

Kulturain umetnost

x Verdi: Traviata. Po Gounodovem Faustu smo imeli priliko slišati to, morda najbolj priljubljeno in razširjeno italijansko opero. Predvsem moramo zabeležiti zares občudovalno podjetnost našega intendant g. dr. Brenčiča, ki nam je takorekoč pri naših primitivnih razmerah ustvaril opero, ki uspeva, se ne pričakovano ugodno razvija in katero lahko imenujemo naš ponos. Že zdavna nadkriljaje poprejšnjo nemško opero, ako moremo takratne poskuse v tem oziru sploh jemati v poštev. Z očitvno vmeno in požrtvovalnostjo si je zavzel tudi novi operni ravnatelj g. A. Mitrovič nemalega dela, ter pripomogel umetniškemu umotvoru do izredno lepega uspeha. Dokazal je pri tem svoje znamenite režijske zmožnosti. V splošnem moramo zabeležiti lep napredek v orkestru, kjer se polaga važnost na izrazito dinamiko ter nijansiranje. Lovorjev vane, ki se je kapelniku podaril, je bil lep izraz za pripoznanje delovanja muzikalnega vodstva, ki si v splošnem pri gledališču tako lahko preze. — Sceniška oprema je bila slikovita in kostumi so bili primerni dobi, v kateri se vrši dejanje. Solisti in zbor so celoskupno častno rešili svojo nalogo. Palma večera pa gre baritonistu zagrebške opere, g. Kržiču, ki je kot gost kreiral vlogo očeta, kakor si je ne moremo zlahka boljše predstavljati. Ima prijeten, polnodoneč in odlično izšolan glasovni material, s svojo prečiščeno igro ter dovršeno predavalno umetnostjo je dosegel uspeh, ki se je osobito v drugem aktu, po briljantno podani ariji, izražal v burnem aplavzu in ki kar ni hotel nehati. Glavno vlogo Violetto je podala gđ. Gajeva. Vloga je hvaležna za koloraturko in pevka je imela priliko, pokazati svojo lepo pevsko zmožnost, ki temelji osobito

na koloraturi. Njen glas je vrlo simpatičen in s sigurnostjo obvladuje tehniko. Pri tem, ko se je igralka v zadnjem aktu prav pohvalno vživela v svojo vlogo, na smrt bolane Violetto, ne moremo tega trditi o njenem igranju v prvem dejanju. Predstavljamo si pač Violetto tukaj polno življenja, ki reagira tudi na ljubezenska zagotavljanja Alfreda. Scena z Alfredom bi torej lahko učinkovala drugačno; sedaj pa je izginila brez vsakršnega utisa, akoravno je Alfred igral s temperamentom. V tej vlogi se nam je namreč topot predstavil g. Knittl, naš dober znanec. Igral je z veliko vmeno, njegov nastop je siguren in uplival je očitvno s tem na druge igralce. V splošnem so tudi vsi predstavitelji manjših vlog storili z oduševljenjem svojo dolžnost in to gđ. Šuštarjeva (Flora) in Petkova (Anina) ter gg. Janko (Gaston), Kopač (baron), Gorinšek (marquis) in Čepič (zdravnik). Zadnji je pokazal kot začelnik svoje lepe zmožnosti. Zbor je bil na mestu; kazal je živahnost, osobito pa maloštevilen zbor eigank v 3. dejanju. — Črtanje posameznih scen je bilo brezdvomno utemeljeno v stvarnih vzrokih in tako je naša mlada opera spet bogatejša za eno najboljših in najbolj popularnih opernih del svetovne literature. H. D.

x Nova Evropa. Izšla je 4. številka VII. knjige »Nove Evrope« s sledečo vsebino: Jugoslovenski pojedinaec (L.). Naš društveni ideal (J. Zubovč). Filozofija prakse (B. Čubriloč). Demokracija in prestoli na Balkanu (B. M. Vukičević). Narodni socializem (I. Politeo). Ekonomski pregled. Dve talijanske knjige o nama (I. Belin). Književni pregled: Otokar Brezina (J. Kršič). Otokar Brezina: Ciljevi. Na ovoj: Šta se čuje (aktuelne glose). Uredniki »Nove Evrope« so: I. Popović, M. Kostrančič, M. Čurčin, L. Pitamic. Revija izhaja nenavadno točno vsakega 1. 11. in 21. v mesecu.

x Klinička rentgenologija. I. del: Grudni koš. Napisal dr. Laza Popović, primarni lekar i j. v. profesor na univerzitetu. V samozaložbi je izšel I. del »Kli-

ničke rentgenologije«. Avtor g. dr. Laza Popović je znan v širši javnosti kot odlični kulturni delavec, ki se uveljavlja na raznih poljih jugoslov. intelektualnega dela. Z njegovo »Kliničko rentgenologijo« je dobila naša skupna medicinska literatura odlično in aktualno delo. Baš v eni najvažnejših panog moderne medicine: rentgenologiji nismo imeli v domačem jeziku nobenega temeljitejšega dela. Uverjeni smo, da bodo naši medicinski krogi — dijaki in praktični zdravniki — radi posegli po zapisu g. prof. dr. Popovića, ki se poleg znanstvene temeljitosti odlikuje tudi po jasni in finem stilu — lastnost, ki je nima vsak znanstveni pisatelj. Slovenske zdravniške opozarjamo še prav posebej na terminologijo. Knjigo toplo priporočamo našim zdravnikom in medicincem. Dobiva se v vseh zagrebških knjigarnah.

x Zakon o volitnih imenikih je izšel pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani.

Gospodarstvo.

g Produktna borza v Novem Sadu, 30. jan.: pšenica: bačka 475; žito: bačka 383; ječmen: bački 315, oves: bački 295, koruza: bačka 225, fižol: beli, novi 300; moka: »00« 720, otrobi: pšenični 170; tendenca nestalna.

Objave.

§ V petek 2. februarja vsi na plesni venček kolesarskega društva »Perun« v restavraciji Maribor.

§ Prostovoljno gasilno društvo v Studencih priredi dne 3. febr. 1923. ob 6. uri zvečer v gostilni Kučer v Studencih plesni venček z godbo, plesom in različnimi zabavami; vstopnina 4 Din. Za obilno udeležbo prosí odbor.

§ Mesni kino. Prekrasna filmska drama »Smrt vojvode Ferrantea« v 7 činah, v glavnih vlogah Pavel Wegener, Ernst Deutsch in Lida Salomanova se predvaja v petek, soboto, nedeljo in ponedeljek.

Bernhard Kellermann:

PREDOR.

Roman.

(Dolga.)

(122)

Zdelo se ji je, da je Allanu zadosti ugodila, ko ga je osvobodila od luncna. Ob petih pa, točno ob petih je bila na mestu — naj se je Allan mudil v Newyorku ali v Tunnel-City, to ji ni bilo v mar — in je brez šuma, molče pripravljala čaj. Allan se je posvetoval s kakim inženierjem ali arhitektom, Ethel se za to še menila ni. Neslišno je pogospodinjila v svojem kotu ali v sosednji sobi, in ko je bil čaj na mizi, je rekla: »Mac, čaj je pripravljen.« In Mac je moral priti, sam ali z družbo, to je bilo Etheli vse eno.

Ob devetih se je v svojem caru ustavljala pred vrati in potrpežljivo ućakovala, da pride Allan.

Ob nedeljah je moral biti pri njej. Smel je v goste povabiti prijatelje ali k sebi pozvati trop inženierjev, prav kakor ga je bilo volja. Ethel je bila gostoljubna. Prihajali, odhajali so gostje kadarkoli. Na razpolaganje ji je bila petnajstera avtomobilov, ki so slednjega gosta ob vsaki uri podnevi ali ponoči zapeljali, kamor je hotel. Ob nekaterih nedeljah je prispel tudi Hobby s svoje farne. Hobby je imel po dvajset tisoć kokiš letnega priredka in je od njih dobival kdo ve koliko jajc. Svet ga ni več zanimal. Zdaj je bil pobožen in je zahajal v molitnice. Včasí je Allanu resno pogledal v oči in dejal: »Pomisli na zveličanje svoje duše, Mac!«

Kadar je Allan potoval, je Ethel potovala z njim. Opetovano je bila z njim v Evropi, na Asorih in na Bermudah.

Stari Lloyd je kupil pri Rawleju, štirideset kilometrov severno od Mac Cityje, nekoliko sveta in dal tam za Ethelo sezidati velikanski selski dvorec, nekakšen grad. Svet je segal do morja in bil krog in krog obsajen s starim drevjem, ki so ga po Lloydovem naročilu za presaditev pripravili in v Rawley spravili japonski vrtnarji. Lloyd je prihajal sleherni dan na posej, a kdaj in kdaj je bil pri oboževani hćeri po več tednov.

V tretjem letu svojega zakona je Ethel porodila sina. Ta sinček! Ethel ga je varovala kakor zveličarja. Bil je Macov otrok, Macov, ki ga je ljubila, ne da bi mu o tem govorila, in čez dvajset let naj bi prevzel in izpopolnil, kar je zasnoval in izvedel oče. Dojila ga je sama, učila govoriti prve besede in delati prve korake.

(Dalje prihodnjič.)

V petek 2. februarja v gostilni Pšunder v Gornjem Radvanju 222

kmečka veselica.

PALMA

kaučuk potpetnike in potplate

Dne 2. februarja bo v gostilni »PRI ZVEZDI« Koroška cesta 48

domača zabava

s tamburaško godbo in pojedino krofov. Točilo se bo dobro stare in novo vino po 24—56 K. Za obilen obisk se priporočata

221 J. A. Dergas.

Išče se

lokal

ali manjši objekt za ustanovitev filialke nekega avstrijskega podjetja, če močje v Mariboru ali najbližji okolici.

Ponudbe pod št. 227 na upravnishvo »Tabora«.

Zahtevajte povsod »TABOR«!

Vsi, ki se hočejo pristrčno zabavati se vabijo na

železničarski venček,

ki se vrši v Narodnem domu dne 2. februarja ob 18. uri. Čisti dobiček se porabi za podporo onemoglim lastnim članom vagonopremnega društva. Za izvrstno zabavo in postrežbo je preskrbljeno. — Za obilno udeležbo prosí

220 Odbor.

222

Podpirajte slovenske tvrdke!

223

Mala oznanila.

Kot družabnik želi vstopiti s kapitalom 300.000 do 400.000 kron trgovsko naobrazena, v starosti preke 40 let, v kake dobre idoče podjetja, event. železniške stroke. Dopolni na Jos. Zwitter, Maribor, Stritarjeva ulica 5. 230 2—1

Gospodična iz boljše hiše, izučena sivilja za dame, bi rada vstopila v modno trgovino. Ponudbe pod »Pridnest« na uprave lista. 234

Želim pristopiti kot delničar s kapitalom 100.000 do 200.000 kron h kaki premogetni družbi. Natančneje se degevorim o sebn. Naslov pove uprava. 212 2—2

Na stanovanje in hrano se sprejme mlad gospod. Naslov pove uprava. 235

Skeraj novo pohišstvo za eno sobo se proda. Koroška cesta št. 31, vrata 10. 226

Bluze za železniške uradnike, velikost 46—48, omare za idežbo in več napisnih tablic se proda. Josip Mlinarič Glavni trg 17. 232

Kuhinjska omara in miza, lepa sena otroška postelja, ter bela svilena obleka se ceno preda. Stritarjeva ulica 18, Perlen. 231

Hiša s 3 sobami in kuhinjo, v dobrem stanu, 1½ orala njeve in 1½ orala gorde, se preda. Spodnji Hajdin štev. 67 pri Pitju. 238 2—1

Čevlji lastnega izdelka in po meri, po najnižjih cenah pri Franzen Neubauer, čevljar, Maribor, Gospeška 33. 233

Med (strod) kg a K 100—v krompir kg a K 5.—, kakor vse druge specifijske blage po najnižjih davnih cenah v trgovini Ivan Hochmüller, Stritarjeva ulica 5. 239 2—1

Gonilni jermeni v vseh dimenzijah, kakor tudi živali in vezal. jermeni se dobe pri IVANU ERAYOS, Alekandrovova cesta 17. 236

Dva vagona dog za sode, iz prama slavonske hrastovine, 1/2, do 12 veder, event. tudi daljše, takoj na razpolago. Po daljši daji tvrdka Vračarica & Sora, Maribor, Jurčičeva ulica št. 11. 216 2—1